

РЕШЕНИЕ

№ 3145

гр. Варна, 19.10.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ВАРНА, 8 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и трети септември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Ралица Райкова

при участието на секретаря Гергана Ж. Дженкова
като разгледа докладваното от Ралица Райкова Гражданско дело № 20223110104048 по описа за 2022 година

Производството е образувано по предявен от А. С. А. срещу Прокуратурата на Република България осъдителен иск с правно основание чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ за заплащане на сумата от 25 000 лв., представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди, изразяващи се в болки и страдания от продължителните наказателно преследване и незаконно задържане под стража по повдигнатото му обвинение, за което са образувани ДП № 16/2013 г. по описа на ОСлС при Окръжна прокуратура – Варна, НОХД № 520/2014 г. по описа на Окръжен съд – Варна и НОХД № 295/2016 г. по описа на Апелативен съд – Варна, като наказателното производство е прекратено поради недоказаност на обвинението с Постановление от 04.06.2020 г. на Окръжна прокуратура – Варна, ведно със законната лихва върху сумата, считано от 21.01.2021 г. до окончателното изплащане на сумата.

Твърди се в исковата молба, че ищецът е бил привлечен в качеството на обвиняемо лице по ДП № 3244/2010 по описа на 4 РУ на МВР (преписка № 2811/2010 г. по описа на ОП Варна) за престъпление по чл. 196а, вр. чл. 20, ал. 2 НК и с постановление на наблюдаващ прокурор е задържан за срок от 72 часа. На по-късен етап разследването по посоченото ДП било възложено на ОСлС при ОП Варна, където се водело ДП № 16/2013г., което приключило с внасяне на обвинителен акт от ОП Варна в ОС Варна. Излага се, че в ОС Варна било образувано НОХД № 520/2014 г., което на 16.05.2016 г. приключило с оправдателна присъда спрямо ищеца. По протест на ОП Варна в АС Варна било образувано ВНОХД № 295/2016 г., но постановената по него присъда била отменена с решение от 19.12.2016г. на АС Варна и делото е било върнато за ново разглеждане от ОС Варна. В ОС Варна било образувано НОХД № 1572/2017 г., което с разпореждане от 11.01.2017 г. е прекратено и върнато на ОП Варна за допуснати съществени процесуални нарушения. Навежда се довод, че с Постановление за частично прекратяване на ОП Варна по ДП № 16/2013г. по описа на ОСлС при ОП Варна от 04.06.2020 г. наказателното производство срещу ищеца е прекратено поради недоказаност на обвинението. Твърди, че постановлението е влязло в сила на 22.01.2021 г. Навежда се довод, че след влизане в сила на постановлението за прекратяване на наказателното производство обвинението срещу ищеца се явява

незаконно по смисъла на чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ и за него възниква правен интерес от предявяване на настоящия иск. Сочи се, че по време на водене на незаконното наказателното производство ищецът е бил незаконно задържан под стража в продължение на 1 година и 9 дни, незаконно е изтърпял мярка за неотклонение „домашен арест“ за срок от 3 месеца и 3 дни и незаконно задържан 72 часа с постановление на наблюдаващ прокурор. Задържането му за 72 часа е било съгласно постановление на наблюдаващ прокурор от 09.08.2010 г. по ДП № 3244/2010 г. по описа на 4 РПУ – Варна, като след изтичане на срока е бил освободен. По НОХД № 520/2014 г. по описа на ОС – Варна наложената му мярка за неотклонение „домашен арест“ е била отменена на 12.03.2015 г. с протоколно определение на съда и заменена с мярка за неотклонение „задържане под стража“. Последната била отменена на 16.05.2016 г. с протоколно определение на съда след произнасяне на оправдателната присъда по НОХД № 520/2014 г. по описа на ОС – Варна. Поддържа, че незаконното обвинение срещу него е продължило в изключително дълъг и нера разумен срок – 10 години 4 месеца и 15 дни. Поясняя се, че административната процедура за обезщетение за вреди по реда на Глава трета „а“ от Закона за съдебната власт е приключила с отказ от разглеждане на основание чл. 60а, ал. 4 от ЗСВ поради това, че заявлението е подадено извън регламентирания шестмесечен срок от приключване на наказателното производство. Твърди се, че по време на водене на наказателното производство срещу ищеца, в качеството си на обвиняемо лице и в по-късен етап в качеството на подсъдим, той е претърпял негативни преживявания, стрес и страх от изтърпяване на наказание „лишаване от свобода“, унижение и притеснение за бъдещето си, дискомфорт в душевния мир. За времето, през което ищецът е бил незаконно задържан, е бил лишен от редица човешки права и ценности, като правото на свобода и сигурност, правото на личен живот и неприкосновеност, правото на свободно придвижване на територията на страната и извън нея, правото на труд, правото на контакти с близки и др. Счита, че съгласно практиката на съдилищата за подобен вид дела, конюнктурата в страната и аргументите, посочени по-горе, справедливо обезщетение за повдигнатото незаконно обвинение срещу него, за незаконното му продължително задържане под стража по време на продължилото неразумно дълго наказателно производство, би било в размер на сумата от 25 000 лв. При тези съображения моли за уважаване на предявения иск и присъждане на сторените съдебни разноски.

В срока по реда на чл. 131 ГПК е постъпил писмен отговор на исковата молба от ответника Прокуратурата на Република България, в който се изразява становище за неоснователност на предявения иск. Подробно се описват осъжданията на ищеца в периода от 2010 г. до 2022 г., като се излага, че същият е бил нееднократно признаван за виновен по отношение на възведените му обвинения, като са извършвани и няколкократно групирания на наказанията му. Навежда се довод, че отчитайки датите на извършване на деянията, изготвянето на обвинителните актове, постановените осъдителни присъди на съответните съдилища, в процесния период от време, в който е посочено, че ищецът е бил задържан под стража за 1 година и 9 месеца, той на практика е изтърпявал наказание „лишаване от свобода“, наложено му по други присъди. Излага, че ищецът не е посочил периодът, в който е бил с наложена мярка за неотклонение „домашен арест“ и по кое от всичките досъдебни производства. Оспорва се исковата претенция като недоказана. Твърди се, че не са конкретизирани с какво ищецът е бил засегнат и е претърпял болки и страдание от незаконно обвинение, незаконно задържане под стража и нарушено право на разглеждане и решаване на делото в разумни срокове, имайки предвид „богатото“ му криминално минало. Релевира се възражение за прекомерност на претендирания адвокатски хонорар на ищеца.

Съдът, като съобрази събраните писмени и гласни доказателствени средства, поотделно и в тяхната съвкупност, съгласно правилата на чл. 235, ал. 2 ГПК, намира за установено следното от фактическа:

От материалите, съдържащи се в приобщените към доказателствения материал по делото НОХД № 520/2014 г. на Окръжен съд – Варна, ВНОХД № 295/2016 г. по описа на Апелативен съд – Варна, НОХД № 1572/2016 г. по описа на Окръжен съд – Варна, ДП № 16/2013 г. по описа на Окръжен следствен отдел при Окръжна прокуратура – Варна и приложенията към тях, се установява следното:

На 09.08.2010 г. ищецът А. С. А. е бил привлечен като обвиняем за извършване на престъпление от общ характер за това, че на 25.07.2010 г. в гр. Долни чифлик в съучастие с други лица, като съизвършител, отнел чужди движими вещи – 3 кг. златни накити и сумата от 10 000 лв., всичко на обща стойност от 166 000 лв., от владението на Мария Георгиева Тодорова, без нейно съгласие, с намерение противозаконно да ги присвои, като кражбата е в особено големи размери и представлява особено тежък случай – престъпление по чл. 196а, вр. чл. 20, ал. 2 НК, видно от Протокол за привличане на обвиняем от 09.08.2010 г. на разследващ полицаи при IV РУП гр. Варна по ДП № 3244/2010 г. по описа на IV РУП на гр. Варна, пр.пр. 2811/2010 г. на Окръжна прокуратура - Варна.

На 25.01.2012 г. е издадено постановление за привличане на ищеца като обвиняем за същото престъпление, в което детайлно са описани отнетите движими вещи и е допълнено, че деянието е извършено повторно. На 25.03.2014 г. ищецът вече е привлечен като обвиняем по досъдебно производство № 16/2013 г. по описа на Окръжен следствен отдел при Окръжна прокуратура – Варна за същото престъпление. Според материалите по досъдебното производство на ищеца е била наложена мярка за неотклонение „подписка“, която е отменена на 11.12.2013 г. на основание чл. 234, ал. 8 НПК – след изтичане на максималния срок, предвиден в закона.

Според данните от изготвената на 06.03.2014 г. справка от НБД „Насление“ по ДП № 16/2013 г. по описа на Окръжен следствен отдел при Окръжна прокуратура – Варна ищецът е неженен и няма деца.

С внесен на 08.05.2014 г. обвинителен акт на Окръжна прокуратура – Варна е внесен обвинителен акт срещу ищеца и други лица за това, че на 25.07.2010 г. в гр. Долни чифлик, обл. Варненска, чрез използване на МПС – лек автомобил „БМВ“ с неустановен регистрационен номер, чрез използване на техническо средство – арматура и след предварителен сговор с другите обвиняеми, отнел чужди движими вещи (подробно описани в обвинителния акт, включително златни бижута, сума от 1000 евро, мобилен телефон и др.), всичко на обща стойност 196 392,55 лв. от владението на Мария Георгиева Тодорова без нейно съгласие, с намерение противозаконно да ги присвои, като кражбата е извършена повторно и е в особено големи размер и представлява особено тежък случай – престъпление по чл. 196а, вр. чл. 195, ал. 1, т. 4, пр. 1 и пр. 2, т. 5 НК, за което е образувано НОХД № 520/2014 г. по описа на Окръжен съд – Варна.

Към 31.05.2014 г., когато на ищеца бил връчен обвинителния акт, същият изтърпявал групирано по реда на чл. 25 НК наказание лишаване от свобода в Затвора гр. Варна по предходни осъждания, съгласно приложената по делото справка за съдимост. Видно от същата наказанието е изтърпяно от ищеца на 15.10.2014 г. С протоколно определение от 12.03.2015 г. по НОХД № 520/2014 г. по описа на Окръжен съд – Варна по искане на прокурора спрямо ищеца е взета мярка за неотклонение „Задържане под стража“ и след като бил обявен за общодържавно издирване в резултат на предприетите действия подсъдимият е установен и задържан на 16.04.2015 г.

Така определената мярка за неотклонение „Задържане под стража“ е действала до влизането в сила на 03.07.2015 г. (2 месеца и 17 дни) на протоколно определение от 25.06.2015 г. по по НОХД № 520/2014 г. по описа на Окръжен съд – Варна, с което мярката за неотклонение на ищеца е изменена в „Домашен арест“, която е следвало да се изпълнява на адрес гр. Суворово, ул. „Родопи“ № 15. Видно от изпратеното писмо с вх. № 21459/07.07.2015 г. на ГД „ИН“ ищецът е бил освободен от Затвора гр. Варна на

03.07.2015 г.

Съгласно докладна записка от 28.08.2015 г. от РУ на МВР – гр. Девня, ищецът е напуснал горепосочения адрес на 27.08.2015 г. Следователно, същият е изтърпявал реално тази мярка за неотклонение в продължение на 1 месец и 23 дни.

С протоколно определение от 28.09.2015 г. по НОХД № 520/2014 г. на Окръжен съд – Варна по искане на прокурора, след като ищецът е напуснал адреса и към този момент местоживеенето му не е могло да бъде установено, е изменена мярката за неотклонение на ищеца от „Домашен арест“ в „Задържане под стража“, обявен е за общодържавно издирване и е определено след задържането му да бъде настанен в Затвора – Варна. Изяснява се от приложеното по наказателното дело писмо от ГД „Национална полиция“ на МВР, че на 30.12.2015 г. ищецът е бил предаден на ГД „Охрана“ – МП за настаняване в Затвора – Варна и от 05.01.2016 г. се е намирал там (л. 1003 от НОХД № 540/2014 г., том 4).

С Присъда от 16.05.2016 г., постановена по по НОХД № 520/2014 г. на Окръжен съд – Варна, ищецът е бил признат за невиновен и е оправдан по предявеното му обвинение по чл. 196а, вр. чл. 195, ал. 1, т. 4, пр. 1 и пр. 2, т. 5 НК, като с Определение № 479/16.05.2016 г., постановено по същото дело, е отменена и мярката му за неотклонение „Задържане под стража“. Съгласно приложеното писмо по ВНОХД № 295/2016 г. на Апелативен съд – Варна от ГД „ИН“ ищецът е освободен от Затвора – Варна на 16.05.2016 г. Така ищецът е изтърпявал наложената мярка в продължение на 4 месеца и 16 дни.

С Решение № 280/19.12.2016 г. по ВНОХД № 295/2016 г. по описа на Апелативен съд – Варна е отменена Присъда от 16.05.2016 г., постановена по по НОХД № 520/2014 г. на Окръжен съд – Варна, поради допуснато съществено процесуално нарушение и делото е върнато за ново разглеждане на първоинстанционния съд. След връщането на делото на Окръжен съд – Варна е образувано НОХД № 1572/2016 г. по описа на съда, като с Разпореждане № 140/16.01.2017 г. съдебното производство по делото е прекратено и делото е върнато на прокурора за отстраняване на допуснати процесуални нарушения.

С Постановление за частично прекратяване на наказателното производство от 04.06.2020 г. по ДП № 16/2013г. на Окръжен следствен отдел при Окръжна прокуратура – Варна е прекратено наказателното производство досежно обвинението срещу ищеца, поради недоказаност на обвинението. Посочено е, че занапред делото следва да се провежда за извършено престъпление по чл. 194, ал. 1 НК и да се установи извършителя на деянието.

С Постановление от 17.02.2021 г. окончателно е прекратено наказателното производство по ДП № 16/2013г. на Окръжен следствен отдел при Окръжна прокуратура – Варна поради изтичане на 10-годишния давностния срок за наказателно преследване на престъплението по чл. 194, ал. 1 НК.

От представеното от ищеца писмо с изх. № 94-А-272/10.02.2022 г. от Министерство на правосъдието се установява, че на 10.08.2021 г. ищецът е подал заявление за обезщетение на вреди по реда на Глава трета „а“ ЗСВ. Видно е от съдържанието на писмото, че ДП № 16/2013г. по описа на Окръжен следствен отдел при Окръжна прокуратура – Варна е приключило с влязло в сила Постановление за прекратяване спрямо ищеца на 21.01.2021 г. Прието е, че заявлението е подадено след законоустановения 6-месечен срок, поради което не подлежи на разглеждане на основание чл. 60а, ал. 4 ЗСВ.

Изяснява се от приложената по делото справка за съдимост от 10.05.2022 г., че в периода 2007 г. – 2019 г. ищецът е извършвал кражби, за които са постановявани 6 бр. присъди в периода 2008 г. – 2013 г. и са одобрявани 4 бр. споразумения в периода 2012 г. – 2019 г. С влязла в закона сила на 14.02.2014 г. Присъда № 13/14.02.2013 г. по НОХД № 407/2011 г. на Районен съд – Девня са групирани наказанията, наложени на

ищеца по водените срещу него наказателни производства, и му е определено общо наказание „лишаване от свобода“ за срок от 2 години и 3 месеца, което е изтърпяно на 15.10.2014 г. На 22.11.2021 г. е одобрено споразумение по НОХД № 214194/2021 г. по описа на Софийски районен съд за извършено от ищеца престъпление по чл. 194, ал. 1 НК на неустановена дата за времето от 11.11.2019 г. до 19.11.2019 г. в гр. София, като му е наложено наказание „пробация“ за срок от две години.

Установява се от представената от ответника справка в деловодната система на РП – Варна, че за периода 2010 г. - 2021 г. срещу ищеца са водени 9 бр. досъдебни производства за престъпления против собствеността, по 6 бр. от които има данни за внесен обвинителен акт.

От страна на ищеца са ангажирани гласни доказателствени средства посредством разпита на свидетеля М.Р. К.а (съпруга на процесуалния представител на ищеца), която излага пред съда, че познава ищеца от преди 5-6 години по повод негови посещения в кантората на адв. К., където свидетелката работи и води счетоводството на фирми. Преди 3-4 години ищецът дошъл в кантората на съпруга ѝ във връзка с водено срещу него дело за кражба на злато. Още при първото посещение свидетелката забелязала, че той е много притеснен, уплашен и стресиран, затова че ако бъде осъден ще влезе в затвора и няма кой да се грижи за неговото семейство – неговата съпруга и детето му. Свидетелства, че след това още няколко пъти ищецът е посещавал кантората и състоянието му било същото – бил уплашен и стресиран, че няма кой да се грижи за семейството му. Твърди, че не знае за съдебното минало на ищеца и не ѝ е известно да е бил осъждан с влезли в сила присъди от 2008 г. На въпроси на представителя на Прокуратурата свидетелката заявява, че е разбрала, че точно заради процесното дело ищецът е бил притеснен, защото по време на посещението в кантората забелязала неговото състояние. Не е запозната нито с водени предишни дела срещу ищеца, нито с последващи такива. Допълва, че посещенията са се случвали през 2016 г. Няма представа дали съпругът ѝ е бил адвокат на ищеца и по други дела. Свидетелства, че разговорите, които са се водели между ищеца и адв. К., се провеждали изцяло в нейно присъствие.

При така установената фактическа обстановка съдът достига до следните правни изводи:

Наведените от ищеца твърдения очертават фактическия състав на чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ – наличие на незаконно обвинение, образуваното наказателно производство по което е прекратено поради недоказаност на обвинението (съгласно т. 7 от ТР № 3/2004 г. на ОСГК на ВКС тази хипотеза се приравнява на прекратяване на наказателното производство поради това, че деянието не е извършено от лицето), вследствие на което се твърди ищецът да е понесъл неимуществени вреди, включително от неправомерното му задържане.

Според практиката на ВКС, обективизирана в Решение № 310 от 29.10.2013 г. на ВКС по гр. д. № 1384/2012 г., IV г. о., при наличието на такива факти е налице деликта по т. 3 на чл. 2, ал. 1 ЗОДОВ, а не по т. 1, и в този случай на лицето се дължи едно глобално обезщетение за всички неимуществени вреди, причинени му от предприетото срещу него неправомерно наказателно преследване, което включва и вредите от задържането. В отговор на дадените от съда указания на ищеца с Разпореждане № 11559/01.04.2022 г. да заяви изрично дали претендира отделно обезщетение за претърпените вреди от незаконното му задържане, в който случай да посочи конкретен размер на тази претенция по чл. 2, ал. 1, т. 1 ЗОДОВ, или вредите, вследствие на задържането му под стража, включително като мярка за неотклонение, и домашен арест, се претендират заедно с обезщетението по чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ, т.е. са включени при определяне на неговия глобален размер, с уточняваща молба от 08.04.2022 г. ищецът е посочил, че претенцията както за вредите от задържането му под стража, така и от неразумно продължилия срок на наказателното преследване, са включени при определяне на глобалния размер на претенцията му за обезщетение.

Следователно, съдът не е сезиран с отделни искиви претенции по чл. 2, ал. 1, т. 1 ЗОДОВ и чл. 26 ЗОДОВ. В допълнение следва да се посочи, че последната претенция би била и недопустима. Съгласно втората алинея на чл. 8 ЗОДОВ абсолютна предпоставка за предявяване на иска по чл. 26 е изчерпването на административната процедура за обезщетение на вреди по реда на Глава трета „а“ ЗСВ, като предвидената уредба регламентира производството по присъждане на обезщетение като едно цяло, включващо административна и съдебна част, като до съдебната се стига само, ако пострадалият е останал недоволен от предложения му размер на обезщетение. Когато министърът на правосъдието, респ. оправомощено от него лице, откаже да разгледа заявлението, било като подадено след срока по чл. 60а, ал. 4 ЗСВ или поради неотстранена в указан срок друга нередовност, редът за защита на лицата е чрез обжалване по реда чл. 197 АПК. В този смисъл – Определение № 10 от 7.01.2019 г. на ВКС по ч. гр. д. № 4873/2018 г., IV г. о. В случая според наведените от ищеца твърдения, както и съгласно представеното писмено доказателство – писмо с изх. № 94-А-272/10.02.2022 г. от Министерство на правосъдието, заявлението му по чл. 60а ЗСВ е оставено без разглеждане като просрочено.

За да възникне притезателното право на увреждения за обезвреждане на неимуществените вреди, причинени му от орган на Прокуратурата на Република България вследствие на повдигане на незаконно обвинение, трябва в обективната действителност да бъдат осъществени следните материални предпоставки (юридически факти): 1) на ищеца да му е повдигнато обвинение от Прокуратурата на Република България за извършено от него престъпление; 2) образуваното наказателно производство да е прекратено поради недоказаност на обвинението; 3) подсъдимият да е претърпял неимуществени вреди и 4) причинените неимуществени вреди да са необходима, закономерна последица от повдигнатото незаконно обвинение, т. е. да е налице причинно-следствена връзка между наказателното производство, по което е било повдигнато незаконното обвинение и причинения вредоносен резултат. Отговорността на прокуратурата за повдигане на незаконно обвинение е обективна, като тя не е предпоставена от виновното поведение на съответно длъжностно лице при прокуратурата – арг. чл. 4, предл. последно ЗОДОВ.

От събраните по делото доказателства се установяват правнорелевантните обстоятелства, че на 09.08.2010 г. ищецът бил привлечен в качеството на обвиняем за престъпление по чл. 196а, вр. чл. 20, ал. 2 НК, а Окръжна прокуратура – Варна е внесла обвинителен акт срещу ищеца за това, че на 25.07.2010 г. в гр. Долни чифлик, обл. Варненска, чрез използване на МПС – лек автомобил „БМВ“ с неустановен регистрационен номер, чрез използване на техническо средство – арматура и след предварителен сговор с другите обвиняеми, отнел чужди движими вещи (подробно описани в обвинителния акт, включително златни бижута, сума от 1000 евро, мобилен телефон и др.), всичко на обща стойност 196 392,55 лв. от владението на Мария Георгиева Тодорова без нейно съгласие, с намерение противозаконно да ги присвои, като кражбата е извършена повторно и е в особено големи размер и представлява особено тежък случай, което деяние съставлявало престъпление по чл. 196а, вр. чл. 195, ал. 1, т. 4, пр. 1 и пр. 2, т. 5 НК. Подсъдимият бил признат за невиновен по повдигнатото му обвинение с Присъда от 16.05.2016 г., постановена по по НОХД № 520/2014 г. на Окръжен съд – Варна. Впоследствие оправдателната присъда е била отменена с неподлежащо на обжалване Решение № 280/19.12.2016 г., постановено по ВНОХД № 295/2016 г. по описа на Апелативен съд – Варна, поради допуснато съществено процесуално нарушение и делото е върнато за ново разглеждане на първоинстанционния съд. С Разпореждане № 140/16.01.2017 г., постановено по НОХД № 1572/2016 г. по описа на Окръжен съд - Варна съдебното производство по делото е прекратено и делото е върнато на прокурора за отстраняване на допуснати процесуални нарушения. С Постановление за частично прекратяване на наказателното производство от 04.06.2020 г. по ДП № 16/2013г. на Окръжен следствен отдел при Окръжна прокуратура – Варна е прекратено наказателното производство досежно

обвинението срещу ищеца, поради недоказаност на обвинението, което според наличните по делото данни е влязло в законна сила по отношение на ищеца на 21.01.2021 г. Окончателно наказателното производство по ДП № 16/2013 г. по описа на Окръжен следствен отдел при Окръжна прокуратура – Варна е прекратено с Постановление от 17.02.2021 г.

С оглед гореизложеното настоящият съдебен състав приема, че наказателното преследване по отношение на ищеца е започнало на 09.08.2010 г. с привличането му като обвиняем на посочената дата по ДП № 3244/2010 г., като процесното наказателно производство спрямо ищеца е приключило на 21.01.2021 г. с влизане в сила на Постановление за частично прекратяване на наказателното производство от 04.06.2020 г. по ДП № 16/2013г. на Окръжен следствен отдел при Окръжна прокуратура – Варна. Тези правнорелевантни обстоятелства не се оспорват от ответната страна – Прокуратурата на Република България.

При тези правни съображения в процеса на доказване се явяват установени по несъмнен начин първите две материални предпоставки (юридически факти), обуславящи възникването на имуществената отговорност на Прокуратурата на Република България по чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ. Прекратяването на наказателното производство на основание чл. 24, ал. 1, т. 1 от НПК с постановление на прокурора обуславя незаконност по смисъла на чл. 2 ЗОДОВ на повдигнатото обвинение.

Наказателното преследване срещу ищеца е продължило 10 години, 5 месеца и 17 дни. В този период той е изтърпявал общо наказание „лишаване от свобода“ за срок от 2 години и 3 месеца, групирано по други повдигнати му обвинения и постановени присъди, изтърпяно на 15.10.2014 г. В съдебната фаза на наказателния процес по образуваното НОХД № 520/2014 г. по описа на Окръжен съд – Варна ищецът е бил задържан под стража като мярка за неотклонение в периода 16.04.2015 г. – 03.07.2015 г. (2 месеца и 17 дни), след което мярката му е изменена на „Домашен арест“, търпяна от ищеца в периода 03.07.2015 г. – 27.08.2015 г. (1 месец и 23 дни) и поради собственото му неправомерно поведение, изразяващо се в отклоняване от изтърпяване на наложената мярка и напускане на адреса, на който се изпълнява, наложената на ищеца мярка за неотклонение „Домашен арест“ е била изменена в „Задържане под стража“ и същият е бил задържан в периода 30.12.2015 г. – 16.05.2016 г. (4 месеца и 16 дни) до постановяване на оправдателната му присъда. След като съдебното производство е било прекратено и делото е било върнато на прокурора с Разпореждане № 140/16.01.2017 г. по НОХД № 1572/2016 г. по описа на съда Окръжен съд – Варна през 2019 г. ищецът е извършил престъпление по чл. 194, ал. 1 НК, за което е одобрено споразумение от 22.11.2021 г. по НОХД № 214194/2021 г. по описа на Софийски районен съд, като му е наложено наказание „пробация“ за срок от две години.

Според свидетелските показания на разпитаната по делото свидетелка М.Р. К.а ищецът е бил много притеснен, уплашен и стресиран от това, че ако бъде осъден по воденото дело срещу него за кражба на злато ще влезе в затвора и няма кой да се грижи за неговата съпруга и детето му. Съдът констатира множество противоречия в свидетелските показания на свидетелката. Първоначално по време на разпита си същата твърди, че познава ищеца, който преди три – четири години, т.е. 2018-2019 г., е дошъл в кантората на нейния съпруг и адвокат на ищеца. След това обаче излага, че се е запознала с него преди пет – шест години, т.е. 2016-2017 г. Заявява, че всички разговори между ищеца и адвоката му са се провеждали изцяло в нейно присъствие, но въпреки това не е чувала и не е запозната с множеството предишни осъждания на ищеца. Достоверността на показанията на свидетелката се разколебават и от наличните по делото данни от справка от НБД „Население“, според която ищецът е неженен и няма деца. Освен това на 16.05.2016 г. е постановена присъдата, с която ищецът е оправдан по повдигнатото му обвинение и освободен от затвора, където е изтърпявал мярката „Задържане под стража“, а през 2017 г. делото е върнато на прокурора, така че през времето, посочено от свидетелката, в което се е срещала с

ищеца, не са били налице основания за толкова сериозно безпокойство от негова страна относно изхода на делото и евентуално ефективно налагане на наказание лишаване от свобода, което да препятства полагането на евентуални грижи за негови близки.

Въпреки неубедителните свидетелски показания съдът намира, че незаконното обвинение винаги има негативно отражение върху личността на обвинения. То обективно причинява неимуществени вреди като неприятни психични преживявания на ищеца, обусловени от опасността да търпи ефективно наказание „лишаване от свобода“. Тези неблагоприятните последици са в пряка причинно-следствена връзка с водения срещу него необоснован процес. Спорен е въпросът за продължителността и силата на тези болки.

Тъй като неимуществените вреди, които представляват неблагоприятно засягане на лични, нематериални блага, не биха могли да бъдат възстановени, предвиденото в закона обезщетение не е компенсаторно, а заместващо и се определя съобразно критериите, предписани в правната норма на чл. 52 ЗЗД – по справедливост от съда. Съгласно ППВС № 4/1968 г. понятието „справедливост“ по смисъла на чл. 52 ЗЗД не е абстрактно понятие. То е свързано с преценката на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се вземат предвид от съда при определяне размера на обезщетението.

Ищецът е многократно осъждан и е търпял наказание „лишаване от свобода“ ефективно през времетраенето на наказателното производство по незаконното обвинение. Показателно за ниския интензитет на изпитанията от ищеца тревоги в периода на това наказателно производство е извършването от негова страна на престъпление – кражба през 2019 г., докато все още е било висящо наказателното производство по незаконното обвинение.

При определяне на това заместващо обезщетение следва да се вземе предвид обстоятелството, че ищецът е бил незаконно обвинен в извършване на тежко престъпление по смисъла на чл. 93, т. 7 НК, за което се предвижда наказание лишаване от свобода от десет до двадесет години и конфискация на цялото или на част от имуществото на виновния, както и че наказателното преследване срещу него е траело над 10 години, респ. е бил обвиняем в един продължителен период от време, и е търпял ограничения на негови основни човешки права, чрез налагане на мерки за неотклонение „Задържане под стража“ и „Домашен арест“ близо 9 месеца. Същевременно, съдебното минало на ищеца обосновава, че същият е имал сблъсък с правораздавателните органи и той минимизира негативните последици, доколкото липсва моментът на изненадата, незнанието, неопитността. В практика на ВКС, обективирана в Решение № 270 от 16.02.2018 г. на ВКС по гр. д. № 284/2017 г., IV г. о., се приема, че съдебното минало и наличието на други предишни осъждания следва да бъдат отчетени при преценка на личността на ищеца, която, ведно с начина му на живот, интереси, средата му, трудовата биография, обуславят и интензитета на усещането за накърненото лично достойнство и чувство за справедливост. Когато едно лице е осъждано и за други престъпления, интензитетът на страданията му не би могъл да се сравни с тези на лице, по отношение на което за първи път се подвигна обвинение. Също така в практиката на ВКС е изяснено, че справедливостта не е абстрактно понятие и среден размер за справедливо обезщетение не може да бъде изведен. Не може да има уравнение, привързващо продължителността на наказателното производство в години, към умножаем базов размер на парична сума. В този смисъл - Определение № 101 от 12.02.2021 г. на ВКС по гр. д. № 3339/2020 г., III г. о.

В конкретния случай се изяснява по делото, че ищецът е криминално проявен и демонстрира трайно незачитане на правото на собственост на другите хора, довело до множеството му осъждания и налагане на наказание „лишване от свобода“, което е търпял ефективно, като вероятността да му бъде наложено ново наказание „лишаване от свобода“ по процесното обвинение не е обезпокоило ищеца в такава степен, че да

го възпре от извършването на престъпно деяние в хода на наказателното производство по незаконното обвинение.

При съобразяване на всички обстоятелства – тежестта на престъплението, за което е повдигнато обвинение, продължителният срок на висиящност на наказателното производство, налагането на мерки за неотклонение „Задържане под стража“ и „Домашен арест“, отрицателните психически преживявания на увредения, обективното по своя характер лишаване от блага и ценности към които всяка личност се стреми, съдебното минало и наличието на други предишни осъждания, личността на ищеца и интензитета на страданията му, съдът приема, че заместващото обезщетение на ищеца за причинените му от незаконното обвинение неимуществени вреди е в размер на сумата общо от 2000 лв. Следователно предявения иск с правно основание чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ се явява частично основателен и следва да бъде уважен за тази сума, а за разликата над 2000 лв. до пълния предявен размер от 25 000 лв. следва да бъде отхвърлен като неоснователен.

По отношение на дължимото обезщетение за причинени неимуществени и имуществени вреди, причинени от незаконно обвинение, държавата изпада в забава от момента на влизане в сила на прокурорския акт за прекратяване на наказателното производство, за което му е било повдигнато незаконното обвинение – в този смисъл са задължителните за правосъдните органи тълкувателни разяснения, дадени в т. 4 от ТР № 3/22.04.2005 г. на ВКС по т. гр. д. № 3/2004 г., ОСГК. Според наличните по делото данни Постановлението за частично прекратяване на наказателното производство спрямо ищеца е влязло в сила на 21.01.2021 г., поради което от този момент ответникът е изпаднал в забава и дължи обезщетение за причинените имуществени вреди от неточното изпълнението – в темпорално отношение, на задължението си за заплащане на обезщетение за причинените на ищеца неимуществени вреди, вследствие на незаконното обвинение, равняващо се на законната мораторна лихва по чл. 86, ал. 1 ЗЗД.

С оглед изхода на спора на основание чл. 78, ал. 1 ГПК, съобразно уважената и отхвърлена част от иска, в полза на ищеца следва да бъдат присъдени сторените от него разноски в общ размер от 104,80 лв., представляващи сбор от заплатено адвокатско възнаграждение и държавна такса. Съдът намира за неоснователно своевременно релевираното възражение от ответната страна по чл. 78, ал. 5 ГПК за прекомерност на заплатения от ищеца адвокатски хонорар, доколкото същият е към минималния размер по чл. 7, ал. 2, т. 4 от Наредбата за минималните размери на адвокатските възнаграждения.

Така мотивиран, Районен съд – Варна

РЕШИ:

ОСЪЖДА ПРОКУРАТУРАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, с адрес ***, да **заплати** на А. С. А., ЕГН *****, със съдебен адрес ***, сумата от **2000 лв.** (две хиляди лева), представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди, изразяващи се в болки и страдания от продължителните наказателно преследване и незаконно задържане под стража по повдигнатото му обвинение, за което са образувани ДП № 16/2013 г. по описа на ОСлС при Окръжна прокуратура – Варна, НОХД № 520/2014 г. по описа на Окръжен съд – Варна и НОХД № 295/2016 г. по описа на Апелативен съд – Варна, като наказателното производство е прекратено поради недоказаност на обвинението с Постановление от 04.06.2020 г. на Окръжна прокуратура – Варна, ведно със законната лихва върху сумата, считано от 21.01.2021 г. до окончателното изплащане на сумата, на основание чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ, като **ОТХВЪРЛЯ** иска за разликата над сумата от 2000 лв. до пълния претендиран размер от 25 000 лв.

ОСЪЖДА ПРОКУРАТУРАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, с адрес *** , да **заплати** на А. С. А., ЕГН *****, със съдебен адрес ***, сумата от **104,80 лв.** (сто и четири лева и осемдесет стотинки), представляваща сторени съдебни разноси на основание чл. 78, ал. 1 ГПК.

РЕШЕНИЕТО може да бъде обжалвано с въззивна жалба пред Окръжен съд – Варна в 2-седмичен срок от връчването му на страните.

ПРЕПИС от Решението да се изпрати на страните.

Съдия при Районен съд – Варна: _____